

ΙΤΑΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

[ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΖΕΝΖΑΤΟΥ]

Η ΥΠΕΡΤΑΤΗ ΧΑΡΙΣ

ήν θυμάμαι άκόμη. "Ήμουν τότε τὸ πολὺ δεκαπέντε χρονῶν, ἀλλ' ἡ μορφή της, ἡ γλυκεῖα καὶ ἡρεμος, μοὺ μείνει γιὰ πάντα ἐντυπωσμένη. Τώρα δὲν θυμῶμαι ἰ πᾶ ὅυτε τὸ ἐπώνυμό της, ὅυτε πῶς ζούσε. Θυμῶμαι μόνο πῶς ὀνομάζετο Λεοντίνα, πῶς ἦταν κόρη ἑνὸς δεσμοφύλακος, πῶς εἶχε ἐπιδοθῆ στοῦ θέατρο κ' εἶχε ἀποκτήσει φήμη. Μετὰ γερατεῖα ὁμως, ἡ δόξα της ἔδωσε ἀπεσῶρθη ἀπ' τῆ σκηνῆ, ὅπου εἶχε λάμψη ἡ ἔμορφή της καὶ ζούσε μὲ τὴ μικρὴ της παρουσίᾳ. Δὲν ἔξερω ἂν εἶχε συζῶνος, ἐραστὰς ἢ περιπέτειες. Ἐμένα δὲν μ' ἐνδιέφεραν αὐτά. "Ὅταν πᾶ ἔγινα ἄνδρας, κ' αὐτὰ τὰ ἐπεισόδια μπόρουν νὰ κινήσουν τὸ ἐνδιαφέρον μου, αὐτὴ ἦταν πᾶ νεκρῆ. "Ἡ λησμονησίᾳ τὴν εἶχε καλύψει μ' ὅλο της τὸ φημισμένο παρελθόν. Ἐγὼ ὁμως δὲν τὴν λησμονῆσα.

Μιά βραδυά, γύρω ἀπ' τὸ παλιὸ τζάκι τοῦ πατρικοῦ μου σπιτιοῦ, μᾶς διηγῆθηκε ἕνα ἐπεισόδιο τῆς ζωῆς της, ποὺ μοὺ ἔκανε μεγάλη ἐντύπωσι.

Τὸ διηγῆθη μὲ φωνὴ λυπημένη, ποὺ νομίζω πῶς τὴν ἀκούω ἀκόμα.

Νόμιζαν ὅτι κοιμῶμον ἐνθ' ἐγὼ κρυφάκογα.

— «Τὴ μεγαλύτερη ἀγάπη μου, ἄρχισε ἡ κερία Λεοντίνα, τὸ μεγαλύτερο πάθος μου, μὴ τὸ ζητήσετε στὴ σκηνῆ, στὰ καμαράκια τὰ πλημμυρισμένα ἀπ' ἄνθη, στὶς φιλοφροσῶνες τῶν εὐγενῶν καὶ ὄραϊων ἀδρῶν καὶ στὴ πολυτέλεια ποὺ μὲ περικίχλωνε, ὅταν ἤμουν νέη, ἀλλὰ σὲ μιά μικρὴ σκοτεινὴ φυλακῆ τοῦ Οὐδὶ ε, ὅπου ὁ πατέρας μου ἦταν δεσμ. φύλακας, ὅταν ἐγὼ ἤμουν δεκαοχτὼ χρονῶν Σ' ἕνα χωριὸ τῆς ἐπαρχίας Οὐδίνε, εἶχε συμβῆ ἕνα τρομερὸ ἔγκλημα. Ἐνας ἄνδρας σφεδὸν σαράντα χρονῶν, πλούσιος καὶ τιμῶμενος ἀπ' ὅλους, βρέθηκε δολοφονημένος στὸ δημόσιο δρόμο! Τὸν εἶχε σκοτώσει κάποιος νέος καὶ τοῦ εἶχε κλέψει χρῆματα κ' ὅτι ἄλλα ἀντι κείμενα ἀξία, εἶχε μαζὺ του. Ὁ δολοφόνος συνελήφθη τὴν ἐπομένη ἡμέρα κ' ὀμολόγησε τὸ ἔγκλημά του ὀνομάζετο Λορέντιος Δαμιάν' εἶχε τρία μικρότερα ἀδελφῶν καὶ τὴ χερὰ μητέρα του, νέα ἀκόμη καὶ ὄραϊοτάτη. Ἦσαν ἄνθρωποι μὲ τίμιο παρελθόν, καὶ γι' αὐτὸ ὅλοι ἀπόρησαν μ' ὅτι συνέβη. Ἦτ ν' ἀνεξήγητο...

Στὴ δίκη ὁ Λορέντιος ὀμολόγησε τὴν πράξι του μ' ἀπάθεια, σφεδὸν μὲ κνιμή. Ἐν τούτοις κατένας κατάλαβε ὅτι ἡ κλεψιά δὲν ἦταν παρὰ μόνο μιὰ φαινομενικὴ αἰτία τῆς δολοφονίας. Τότε γιὰ τὴ διεπράχθη τὸ κακούρηγμα; Αὐτὸ ζητοῦσε νὰ μᾶθη τὸ δικαστήριο, μὰ μάταια προσπάθησε νὰ διαφωτίση τὸ μυστήριο. Ὁ κατηγορούμενος δὲν ἔννοουσε νὰ ὀμολογήσῃ τίποτε. Ἀντιθέτως, προσπαθοῦσε νὰ ἐπιβαρύνῃ τὴ θεσι του. Οἱ δικασταί, ποὺ ἔξελαβον τὴν σιωπὴ του ὡς περιφρόνησι, τὸν κατέδικασαν εἰς θάνατον!... Ὁ Λορέντιος ὑπέγραψε ἄκεφα κ' αὐτὴ τὴν αἴτησι φέρθηκε, νικημένος μᾶλλον ἀπ' τὰ μητρικὰ δάκρυα. Ἐγὼ τὸν εἶχα διη στὴ δίκη καὶ ἐμάνεπα τὸ μυστήριο ποὺ κλεινε στὴ καρδιά του. Ἡ ἰδέα ὅτι ἡ νεότης αὐτῆ θὰ χανότανε, ὅτι τὸν περιμενε ἡ ἀγγόνη, μὲ βασάνιζε φρικτὰ... Τὸν λυπόμουν!...

νὰ κοιμῶνται οἱ δεσμοφύλακες. Τούς παρεκάλεσα νὰ μὲ ἀφήσουν νὰ τὸν ἰδῶ. Τώρα δὲν θυμῶμαι πᾶ τὰς λεπτομερεας. Ἐξερω ὁμως ὅτι βρέθηκα ἔξανα μπροστὰ στὸ φυλακισμένο, ποὺ ἦταν νέος, ὄραϊος, γλυκὸς καὶ συμπαθητικὸς. Δὲν μίλησα, δὲν κουνήθηκα, ἀκούγα μόνον... Ἰσως ἡ παρουσία μου τοῦ ἐπανεφέρε τὴν ἐπιθυμία τῆς ζωῆς, ἰσως θέλησε νὰ ἐλαφρύνῃ τὴν ψυχὴ του μὲ τὴν ἐκμυστήρευσι τοῦ μυστικοῦ του καὶ μίλησε ἡ μᾶλλον ἡ ψυχὴ του πορεδόθη σ' ἕνα παροαλήρημα. Δὲν μὲ ρώτησε ὅυτε ποιά ἤμουν. Ἰσως ν' ἄγνοουσε ὅτι μιλοῦσε σὲ μένα, ἰσως νὰ τοῦ φάνηκε ὅτι μιλοῦσε σὲ μιὰ ὀπασία... .

Ναὶ τὰ ὀμολόγησε ὅλα Αὐτὸς εἶχε σκοτώσει τὸν πλούσιον ἐκεῖνον, μὰ ὄχι γιὰ νὰ τὸν ληστέψη... Τὸ ὄρωλόγι του καὶ τὸ πορτοφόλι τὸν ὄπλα του τὰ χρεῖματα τάχε ρίξει στὸ ποτάμι. Τὸν εἶχε δολοφονήσει γιὰτὶ ἐρωτεύθηκε μὲ τὴν μητέρα του καὶ τὴν εἶχε παρσῶσει ἀπ' τὴ τιμιότητα σὲνα πάθος ἄμαρτο λό, ἀτιμωτικό, ποῦχε φέρε τὴν καταστροφή τῆς οἰκογενείας. Τὴν τυραννοῦσε μὲ μιὰ σκληρὴ εὐχαρίστησι, τὴν βασάνιζε μὲ μιὰ ἄγρια χαρὰ. Θέλησε τότε νὰ γλυτώσῃ τὴν μητέρα του καὶ δολοφόνησε τὸν ἐραστὴ τῆς!

Γιὰτὶ νὰ τὰ μαρτυρῆσῃ στὸ δικαστήριο, γιὰτὶ νὰ ἐκδέσῃ τὴ μητέρα του σταῖς κατακρίσεις τοῦ κόσμου; Ἡ θυσία ἔφερε νὰ φθάσῃ μὲχρι ἑλούς. Κι' ἔτσι στὴ δίκη σιώπησε. Ἡ τιμὴ τῆς μητέρας του ἀξίζε πεῖο πολὺ ἀπο τὴ ζωὴ του. Κι' ἀρέθηκε νὰ καταδικασθῆ. Ἀλλὰ τώρα γιὰτὶ μοὺ τάχε πῆ ὅλα αὐτά; Γιὰτὶ τὸν κατέλαβε ἔξανα πάθος ζωῆς; Γιὰτὶ; Ἦμουν ἐγὼ τάχα ἡ αἰτία; Μήπως μὲ εἶχε ἀγαπήσει μέσα σὲ λίγα δευτερόλεπτα...

Γιὰτὶ ζητοῦσε δακρυσομένος τὴ χερὰ; «Ὁ μὸς δοθῆ; ρωτοῦσε, θὰ μοὺ δοθῆ;» Θυμῶμαι πῶς τότε μόνον δέχομα τὴ σιωπὴ μου. Μὲ καρδιά ἔχειλισμένη ἀπὸ πόνο, ριχτήκα στὴν ἀγκαλιά τοῦ νέου καὶ τὸν φίλησα ψιθυρίζοντας: — «Ναί, θὰ σοὺ δοθῆ χάρις εἰν' ἀλήθεια! Ἦλθε ἀπόψε! Ἀγριο θὰ σοὺ τὴν ἀναγγεῖλιον...» Φάνηκε τότε νὰ ἀναλαμβάνῃ, Ἐ πλῶθηκε στὸ στρώμα του νανοφρισμένο ἀπ' τὴ χαρὰ τοῦ τρομεροῦ μου ψεύδους. Ἀποκαμωμένος ἀπ' τὴ χαρὰ τῆς συγίτησι, τὴ λύπη καὶ τὴν ἐλπίδα, κοιμήθηκε. Ἐγὼ ὑπέφερα. Νόμιζα πῶς ὁ θάνατος περπατοῦσε κει μέσα κυττάζοντας μ' ἄγρια χαρὰ τὸ μεγάλο ρωλόγι, ποὺ χτυποῦσε πένθημα. Τότε μιὰ ἰδέα φωτίσε ἔξανα τὸ μυαλό μου. Πηρα τὸ μαγκάλι ποὺ βρισκότανε κοντὰ στὸ δεικνωτο παραθύρο, τὸ ἐφράδιασα μὲ κάρβουνα, τὸ ἀναμα, τὸ μετέφερα μέσα στὸ κελλί τοῦ νέου, ἐκλείσα καλὰ κ' ἔφυγα... .

Ἐτσι ὁ Λορέντιος ποὺ εἶχε παραδοθῆ ἡσυχος καὶ εὐτυχῆς σὲνα γλυκο ὕπνο, βέβαιος γιὰ τὴ βασιλικὴ χάρι, δὲν ζύπνησε ποτὲ πᾶ! Κοιμήθηκε σιόνια ὁ ἀγαπημένος μου, μὲ τὴ χαρὰ καὶ τὴν ἐλπίδα στὴ καρδιά!... (Μιὰ φρ. Γ. Ζωρ.)

Α ΝΕΜΩΝΕΣ

Γεναῖος δὲν εἶναι ἐκεῖνος περὶ ἄγνοεῖ τὸν φόβον, ἀλλ' ἐκεῖνος ποὺ τὸν γνωρίζε. ΜΑΚΩΛΑΕ-Υ.

Δὲν εἶναι σπάνιον νὰ βλεπῆ κανεῖς ἕν πτοχὸν μὲ ἀξιοπρέπειο. Ἡ ἀξιοπρέπεια ὁμως δὲν διατηρεῖται ὅταν ἔλθῃ ὁ πλοῦτος.

Οἱ ζητοῦντες συμβουλὰς δὲν εἶναι παρὰ ὑποκριταί, ποὺ ζητοῦν ἐπιδοκιμασίαν. Μ ΝΤΕΣΚΙΕ

Ἡ πιὸ παρημελημένη ἐρωμένη, μόλις μᾶς δεῖξῃ ὅτι προτιμᾶ ἄλλο, μᾶς ἀφαιρεῖ τὴν γαλήνη καὶ βυθίζει τὴν καρδιά μας στὴ πίκρα.

Ἀρχεῖ ἕνας ἐλάχιστος βαθμὸς ἐλπίδος διὰ νὰ προκαλέσῃ τὴν γέννησι τοῦ ἐρωτος.

Ἡ ἐλπίς μπορεῖ κατόπιν νὰ λείψῃ, μ τὰ δύο—τρεις ἡμέρας, ὁ ἔρωσ ἐν τούτοις ἐγεννήθη.

Ἡ ματιά εἶνε τὸ μεγάλο ὄπλο τῆς νεαρέτου, μὰ καὶ φιλαρέσκου γυναικὸς. Μπορεῖ ὅλα νὰ τὰ εἰπῆ μὲ μιὰ ματιά, κ' ἐν τούτοις μπορεῖ πάντα ν' ἀρνηθῆ κατόπιν αὐτὰ ποὺ εἶπε ἡ ματιά της, ἐπειδὴ δὲν λέγονται μὸ στὸμα.

Ἡ μεγαλύτερη εὐτυχία ποὺ μπορεῖ νὰ δώσῃ ὁ ἔρωσ, εἶνε τὸ πρῶτο σφίξιμο τοῦ χεριοῦ ἐκείνης ποὺ ἀγαποῦμε.

ΣΤΕΝΤΑΛ

